

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK — CONTICH

1. Drie maanden onder de Sneeuw. — 3. Sint Gregoriusdag op School. — 6. Een moedig Meisje. — 7. Karel Cogge. De Overstroming aan den IJzer. — 8. Het Wonderlijk Gezelschap. — 11. Het Kermismeisje. — 12. Willem Tell. — 13. Beter een lap dan een scheur. — 17. De Zinneloozen van Gheel. — 20. De Klok van Stuiyekenskerke. — 24. Grapjes en Vroolijke Verhalen. — 34. Nog Grapjes. — 35. Het kindje van de Zee. — 37. De Bezembinders van leit. — 38. De Vlucht in de Koffer. — 41. De Gierigaard. — 43. De Veerman van 't Zwin. — 48. Eerlijk duurt 't langst. — 61. Streng Winters. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinterklaas op de Heide. — 66. De Kinderen van den Smokkelaar. — 67. De Paaschklokken. — 69. Leeuwte van Damme. — 70. Van Alles Wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — 79. De Verrassing van Oudenaarde. — 83. Op de Hooge Venen. — 85. De Overwintering op Nova Zembla. — 86. Hoogmoed komt voor den val. — 89. Het Spook. — 95. De twee Weesjes. — 96. De oude Redder. — 97. De Vlucht. — 101. Toch beter Thuis. — 105. Ongeluk en Geluk. — 108. Bieke. — 109. De oude Mantel. — 110. Robinson Crusoe. — 113. De Rooversjongen. — 114. Nooit Vergeten. — 118. De Sion van den Molen. — 119. De Kinderen van den Dokter. — 120. De Ruwe Kerel. — Tweemaal gevonden. — 126. De Kerels van Lampertnisse. — 136. Thijl Uilenspiegel. — 137. Oom Tom. — 141. De Kerstavond van Bertje. — 143. De Reis in de Wildernis. — 168. Een jonge Held. — 169. Jacob van Artevelde. — 170. De Overwinning van Karel. — 171. Genoveva van Brabant. — 172. De Avontuurlijke Reis. — 173. De Strijd met den Wolf. — 174. Een Vreemde Avond. — 175. De gevluchte Slaaf. — 176. In de Vliegmaschine. — 177. Een moedige Vrouw. — 178. Ontsnapt. — 179. Valsch beschuldigd. — 180. De Zoon van den Torenwachter. — 181. Terug bij vrouw en kinderen. — 182. De Reis van Columbus. — 183. De Schilder van Karel den Stouten. — 184. Het Spook van de Schelde. — Het Avontuur in het Gebergte. — 186. Jack de Cowboy. — 187. Hoe Jack prairieboer werd. — 188. De sterkste Voetbalclub. — 189. De Held van Tremeloo. — 190. De straf van 't Elzeleerhof. — 191. De Cowboy van Fort Bell. — 192. Jeanne d'Arc. — 193. De Wandelende Deur. — 194. De Avonturen van Geeraart. — 195. Geeraart in Rusland. — 196. Dikke Dries. — 197. De Rode Knuppels. — 198. Rosa van Dennenburg. — 199. De Wolf van Ghistel. — 200. De betooverde Molen. — 201. Zonderling gered. — 202. De Spaansche Purie. — 203. De Boeteling van Veurne. — 204. Een angstige Nacht. — 205. De Prins van Kakao. — 206. De dappere Elzie. — 207. De Avonturen van David. — 208. In en uit de Gevangenissen. — 209. De Spion voor zijn Land. — 201. In het verwoeste Vlaanderen.

PRIJS 60 CENTIEM.

Vraag elke week het nieuwe boekje aan uw dagbladverkooper, want de reeks van deze veel gevraagde boekjes gaat gedurig voort

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baesrode

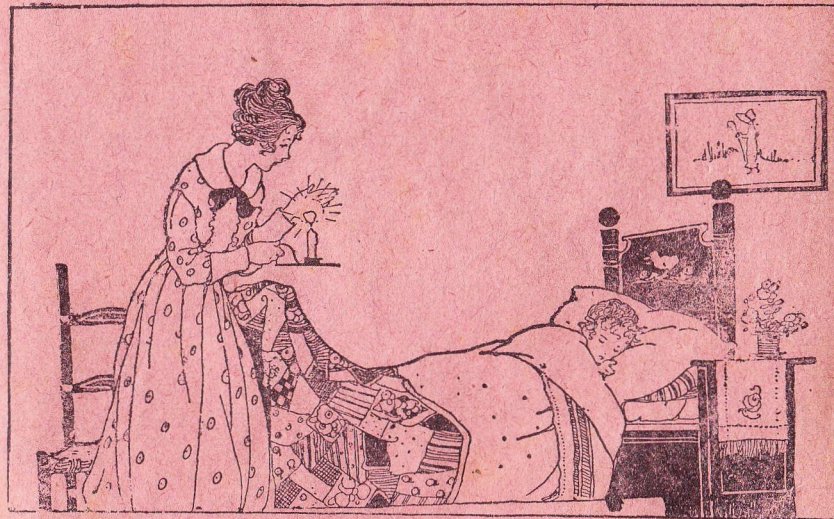
A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

A. HANS.

Nr. 104.

Derde druk.

DENK AAN MOEDER

Uitgave Hans-Van der Meulen, Contich.

Nr. 104.

A. HANS

Denk aan Moeder !

Derde druk.

DENK AAN MOEDER !

Tooneelstukje voor kinderen in één bedrijf.

ROLVERDEELING:

Vader Monkens, werkman.

Jan Monkens, zijn zoon, 14 jaar.

Karel Monkens, zijn zoon, 11 jaar.

Baas Dewilde, nijveraar.

Emiel Vandurme, kameraad van Jan, 13 jaar.

Geabonneerde onderwijzers, enz. op de Kinderbibliotheek, kunnen dit stukje opvoeren mits kennisgeving aan den uitgever.

DENK AAN MOEDER !

We zijn in de keuken van een werkerswoning. Er staan natuurlijk een kachel, een tafel, eenige stoelen, een kasje enz.

Een jongen van ongeveer veertien jaar, Jan Monkens, is den vloer aan 't vegen. De arme knaap heeft geen moeder meer. Zij is eenige maanden geleden gestorven. Vader moet naar 't werk. Buurvrouwen steken wel eens een handje toe in het huishouden, maar ieder heeft zijn eigen gezin. Jan doet zijn best om vóór en na schooltijd allerlei werk te verrichten. Hij heeft een broer: Karel, elf jaar. Die voelt geen zorgen en is meest op straat.

Als 't gordijn opgaat, is Jan Monkens dus den vloer aan 't vegen. 't is half zeven 's avonds. Vader Monkens komt binnen, terug van zijn arbeid.

JAN. — Dag vader!

VADER. — Goeden avond Jan...

(Vader hangt zijn klak aan een kapstok en zet zijn koffiepul en legt zijn boterhamzak op de kas. Hij kijkt Jan aan).

VADER. — Nog aan 't werk, toe de vloer is nu net genoeg.

JAN. — Moeder wilde alles zoo zindelijk hebben, vader.

VADER. — Dat is waar. Uw goede moeder! (Monkens zucht).

JAN. — Maar het is klaar. Nu moet ik nog om brood vader.

VADER. — En Karel nog niet thuis?

JAN. — Neen, vader. O, hij speelt zoo gaarne met de makkers. En ik kan het werk alleen wel doen.

VADER. — Spelen mag hij. Maar hij moet binnen zijn, als ik thuis kom.

JAN. — Ja, vader, maar Karel zal niet weten hoe laat het is.

VADER. — Hij hoort toch de toeters van de fabrieken. Karel loopt tegenwoordig te veel op straat.

Jan, ga nu om brood en zie eens of ge Karel niet bemerkt. Zeg hem dan dat hij dadelijk moet komen.

JAN. — Ja vader...

VADER. — Hebt ge nog geld?

(Jan haalt een beursje uit de kas)

JAN. — O, ja, vader... Ik zal straks met u rekenen.

Maar van het geld, dat ge me gegeven hebt, is er nog drie frank en vijf en dertig centiem over. Al de

uitgaven staan opgeteekend in het boekje.

VADER. — Heel goed!

(Jan gaat heen. En Monkens zet zich op een stoel en schudt droevig het hoofd. Hij buigt even het hoofd.

Een man treedt binnen. Het is baas Dewilde, die in een nevenstraat een zaak van rijwielen heeft).

DEWILDE. — Goeden avond, Monkens.

VADER. — Goeden avond, baas Dewilde.

DEWILDE. — Ik wist dat ik u nu thuis zou vinden.

En daarom kom ik op dit uur, want ik wil u eens spreken.

VADER. — Ga zitten, baas Dewilde.

DEWILDE. — Ja... Hoe gaat het met u?

VADER. — Och, hoe het zou gaan? Triestig... Het is hard uw vrouw te verliezen..

DEWILDE. — Ja... dat geloof ik. En ge had zoo'n brave, oppassende vrouw.

VADER. — Emilie was zoo goed voor mij en de kinderen. Altijd bezorgd! En spaarzaam, en toch ons dikwijls een plezier doen.. Ja, het is hard, haar te moeten missen.

DEWILDE. — Het was een zware slag.

VADER. — Mijn vrouw heeft van den Winter kou gehad. En dat is op de longen geslagen... In Maart verergerde het...

DEWILDE. — Ik weet het, vriend. We hebben er veel over gepraat, mijn vrouw en ik. En we hadden erg medelijden met u. En ieder in de buurt...

VADER. — O, ja... en de menschen hebben me veel geholpen. Kennissen kwamen Emilie oppassen. En ze brachten dikwijls wat lekkers of versterkends. En als moeder overleden was, hielpen ze in het huishouden. Vrouw Begens doet nog onze wasch. En vrouw Ketels komt 's Zaterdags schuren. Ik ben erg dankbaar voor al die vriendschap. Maar ' is leeg, erg leeg in huis. En dan de kinderen zonder moeder!

DEWILDE. — Jan doet zijn best.. om zijn moeder te vervangen.

VADER. — Een brave jongen. Vóór moeder stierf, vroeg ze hem, of hij mij veel helpen zou. En dat heeft Jan onthouden. Ik wil het niet, maar anders zou hij 's morgens voor mij opstaan, de stoof aansteken, koffie zetten en al zoo meer. Maar hij moet zijn rust hebben.

DEWILDE. — Dat is zoo.

VADER. — Over dag gaat hij naar school. Maar spelen doet hij niet meer. Zie maar, hoe zindelijk het hier is.

(Baas Dewilde kijkt rond en knikt).

DEWILDE. — Ja, het ziet er hier netjes uit.

VADER. — Jans werk! En hij schilt de aardappelen, kookt ze, braadt een stukje vleesch.

DEWILDE. — Is 't waar?

VADER. — Ja, ja, vrouw Ketels heeft hem dat geleerd. Jan spoedt zich uit school naar huis, om 't

middagpotje klaar te maken... En ik heb elken dag mijn noenmaal.

DEWILDE. — Dat is flink van hem. Maar vriend Monkens, Jan kan later toch niet zijn kost verdienen met kuischen en eten koken... En daarom kom ik eens met u spreken.

VADER. — Wel, baas Dewilde, ge maakt me nieuwsgierig.

DEWILDE. — Luister. Ik breid mijn zaak uit. De volgende week open ik een garage.

VADER. — Ik heb er zoo iets van gehoord.

DEWILDE. — Ja... de automobielen komen meer en meer in de mode. En ik heb er de mechaniek van geleerd en kan ze nu herstellen. Ge moet met den tijd meegaan.

VADER. — Dat is zoo.

DEWILDE. — In de auto-nijverheid zit toekomst. Wie van jongsaf het vak leert en zijn best doet en nauwgezet is, kan hij er een flink bestaan invinden. En nu heb ik aan uw Jan gedacht. Ik weet, dat hij een ferme knaap is. En hij houdt van mechaniek en zoo. Hij was vroeger zoo dikwijls in mijn werkplaats. En hij keek er zijn oogen uit.

VADER. — O, ja, dat weet ik wel. En van de auto's kende hij alle merken. 't Is zooals ge zegt, dat is de nieuwe tijd.

DEWILDE. — Welnu, Monkens, plaats Jan bij mij als leerjongen. En ik maak een vakman van hem.

Hij zal gauw een flink loon verdienen. En dan kunt ge beter een vaste werkvrouw nemen voor eenige uren per dag. Wat zegt ge daar van?

VADER. — Ik ben u zeer dankbaar voor dat aanbod. Jan verlaat binnen een maand de school. Maar ik had hem gaarne nog wat verder laten leeren.

DEWILDE. — Of ge gelijk hebt. Maar dat kan hij toch. Hij werkt overdag bij mij. En om zes uur bezoekt hij de vakschool. Daar zal hij heel wat kennis opdoen.

VADER. — Dat is voorzeker een voortreffelijk plan. Ik ben u zeer dankbaar, dat ge zoo aan me denkt.

DEWILDE. — Maar natuurlijk! Ik weet, dat ik aan Jan een flinke kracht krijg. Dus het is ook mijn belang. Ik sprak er over met mijn vrouw. Ze zei, dat ik Jan dadelijk wat meer moet betalen, als leerjongen. En ze heeft gelijk. Zoo steken we u een handje toe.

VADER. — Ge zijt goede menschen. God zal u zegenen dat ge een moederloos kind zoo helpt.

DEWILDE. — We moeten elkaar bijstaan, hé... Spreek eens met uw jongen over mijn plan.

VADER. — O, Jan zal overgelukkig zijn.

DEWILDE. — Dat denk ik ook... Dus over een goede maand komt hij dan in dienst. We onderhandelen nog wel nader.

(Dewilde staat op).

DEWILDE. — Nu moet ik gaan. Ik heb nog werk. Maar ik wilde u toch eerst mijn plan zeggen.

(Hij geeft Monkens de hand).

DEWILDE. — Geloof me, Monkens, uw jongen zal altijd onder mijn beste zorgen zijn.

VADER. — Ik dank u innig. En zijn moeder in den Hemel doet het ook.

DEWILDE. — Tot ziens!

VADER. — En bedank ook uw vrouw...

DEWILDE. — We komen nog wel eens samen praten. Goeden avond.

VADER. — Goeden avond, baas Dewilde.

(Monkens gaat mee tot aan de deur).

VADER (tot zich zelf sprekend). — God is een vader der wezen. Dat ondervind ik. Ik heb al dikwijls over de toekomst van Jan gedacht. Er zit veel in dien jongen. Maar lang laten leeren, kost heel wat geld. En nu wijst baas Dewilde me den weg. Ja, het is juist iets voor Jan. En hij kan een opperbeste vakman worden, en het een heel eind sturen. Het is een pak van mijn hart. En bij zulk een braven baas als Dewilde. Treffelijke menschen, hij en zijn vrouw.

(Even zit Monkens weer in gedachten. Jan komt binnen met het brood).

JAN. — Vader, ik heb Karel niet gezien. Hij is met de jongens naar den buiten.

VADER. — Hij moest thuis zijn. Ik zal het hem eens goed zeggen.

JAN. — Och, vader, Karel is zoo gaarne in 't veld.

VADER. — Hij mag daar gaan als hij geen kwaad doet. Maar op tijd binnen! Moeder wilde dat ook altijd. En ze had gelijk. Luister eens, Jan, ik heb goed nieuws voor u.

(Jan bekijkt zijn vader nieuwsgierig aan. Hij heeft het brood op tafel gelegd).

VADER. — Toen ge weggingt, hebt ge baas Dewilde zeker wel gezien?

JAN. — Ja, vader, en hij kwam naar u.

VADER. — Hij wilde me spreken. En het was over u. Binnen een maand gaat ge van school. Baas Dewilde begint een garage.

JAN. — Ja, vader, hij zal auto's maken...

VADER. — Juist. En hij wil u als leerjongen. En 's avonds móogt ge dan de vakschool bezoeken.

JAN. — O, vader! Mag ik bij baas Dewilde gaan werken?....

VADER. — Ja... ja...

JAN. — Maar het kan niet zijn, vader...

VADER. — Waarom niet?

JAN. — Als moeder nog leefde. Ja! Maar nu moet ik het huishouden doen.

VADER. — Ge zult dadelijk geld winnen, heeft baas Dewilde gezegd. En dan kan ik een werkvrouw nemen voor eenige uren per dag.

JAN. — O, dan vader...

VADER. — Ge hebt flink uw best gedaan. Maar ik mag u niet altijd aan 't koken en 't kuischen zetten.

Nu is het mogelijk u een flinken vakman te laten worden. Ge hebt er toch zin in?

JAN. — Ja, vader! Automobielmaker worden... O, vader, later zal ik u in een automobiel rond rijden. (Monkens licht).

VADER. — Wel, wie weet! Ik ben baas Dewilde zeer dankbaar.

JAN. — En ik zal er mijn best doen, dat verzeke ik u. Wanneer mag ik gaan?

VADER. — Aan het einde van 't schooljaar. Vertel het morgen aan uw onderwijzer. Mijnheer Van Doorne zal ook tevreden zijn. Jan we moeten met het eten wachten tot Karel thuis is. Ik ga eens gauw naar den schoenmaker. (Monkens gaat heen).

JAN. — Auto's leeren maken! O, dat is juist een stiel voor me.... Die goede baas Dewilde. Wat ben ik blij, dat hij een garage begint. En ik zal al gauw mogen leeren rijden... Djoeng... in gang zetten... rrrt... toet, toet, toet... ik zie me al aan 't stuur.

(Jan maakt de bewegingen van een chauffeur. Een buurjongen treed binnen. Het is Emiel Vandurme, twaalf jaar oud. Hij heeft een boek in de hand).

EMIEL. — Jan, het boek is uit. Krijg ik een ander?

JAN. — O ja! Was het schoon?

EMIEL. — Heel schoon! Ik heb het twee keer gelezen.

JAN. — Ik zal er u weer zoo een geven.

EMIEL. — Ge hebt zooveel boeken!

JAN. — Moeder kocht er elke maand een voor ons.

En dan kregen we een abonnement op de Kinderbibliotheek voor ons Sinterklaas. Zeg eens Miel, 'k ga in September aan 't werk.

EMIEL. — In de fabriek?

JAN. — Neen, bij baas Dewilde.

EMIEL. — Velo's maken?

JAN. — Automobielen!

EMIEL. — In zijn nieuwe garage?

JAN. — Ja...

EMIEL. — O, dat zal plezierig zijn...

JAN. — Ik ben blij jongen... Maar ik zal er veel moeten leeren. Een automobiel zit fijn ineen.

EMIEL. — Ja, dat zie ik, als ze de kap van den motor open leggen. Allemaal wieltjes en buisjes en draadjes, en vijzen...

JAN. — En dan de radiator met het water, de ventilator, het stuur, de knalpot, de binnen- en buitenbanden.

EMIEL. — Ha, ge kent het al!

JAN. — Wat namen ja... Maar ik zal veel moeten leeren!

EMIEL. — Zeg, als ge rijden kunt, pakt ge me eens mee hé?

JAN. — O ja...

(Ze lachen beiden).

JAN. — Weet ge niet met wien Karel eigenlijk weg is?

EMIEL. — Met Frans Krijns?

JAN (verschrikt). — Wat met Krijns?

EMIEL. — Ja. Hij is er nu vriend mee.

JAN. — Dat wist ik niet!

EMIEL. — O, hij is er altijd mee op gang.

JAN. — Met dien deugniet. Krijns is een valsche jongen.

EMIEL. — Hij zeurt altijd bij 't spel.

JAN. — Ik zal het toch eens aan Karel zeggen...

EMIEL. — Krijg ik mijn boek, want ik moet nog om konijneneten.

JAN. — Ja...

(Jan neemt het teruggebrachte boek mee en brengt een ander).

JAN. — Dit is schoon!

EMIEL (bekijkt den titel). — Robinson Crusoë! Ja, daar heb ik van gehoord.

JAN. — Ge zult het gaarne lezen.

EMIEL. — Ik zal er goed oppassen. Bedankt.

(Emiel vertrekt).

(Emiel steekt nog even het hoofd binnen en roept: «Karel is daar!»)

Karel komt binnen en smijt zijn klak op de kas. Hij valt op een stoel neer en hijgt).

KAREL. — Is dat loopen! Ik ben moe...

JAN. — En waarom hebt ge zoo geloopt? Omdat ge weet, dat ge al te laat zijt!

KAREL. — Vader is toch nog niet thuis!

JAN. — Al lang! Maar hij is nu naar den schoenmaker.

KAREL. — Was vader kwaad?

JAN. — Toch ontevreden.

KAREL. — Ik ben naar den buiten geweest. En we waren in den boomgaard gekropen, hier tegen de stad. We zaten aan de kersen. Maar de boer betrapte ons. En we moesten vluchten. Was dat loopen!

JAN. — Maar Karel, kersen stelen...

KAREL. — Is dat stelen? Er zitten er wel millioenen aan de boomen.

JAN. — Is dat geen stelen? Zijn die kersen van u? Ge zijt met Frans Krijns uit geweest, hé?

KAREL. — Ja...

JAN. — Die zal wel zeggen, dat het geen stelen is. Hoe wilt ge met hem mee gaan?

KAREL. — Hij is zoo plezierig.

JAN. — Een valschaard!

KAREL. — Dat zeggen ze, maar het is niet waar! Krijns is een goede kamaraad...

JAN. — Dan kent ge hem niet.

KAREL. — Ik hem niet kennen! Ik ben al vier weken zijn kamaraad.

JAN (verschrikt). — Al vier weken!

KAREL. — O, Frans durft alles. Hij heeft gisteren de bel kapot getrokken bij Jufvrouw Peeters...

JAN. — Maar Karel, dat is erg laf.

KAREL. — Och toe, voor de grap!

JAN. — Jufvrouw Peeters kan bijna niet gaan.. Ze zit altijd in haar zetel. En dat weet Frans Krijns. Daarom durft hij er belletrek doen. Die jufvrouw kan hem toch niet pakken. Ik noem het laf. En ge doet eraan mee! Denk eens, dat ze moeder waren komen plagen, en vooral toen ze ziek was..

KAREL (balt de vuisten). — Ze hadden het eens moeten probeeren. 'k Zou op die gasten geslagen hebben als op kaf!

JAN. — Maar 't is bij Jufvrouw Peeters toch hetzelfde.

KAREL. — Ik zal aan Frans zeggen dat hij het niet meer mag doen. Maar Frans is toch een goede jongen. Ik heb van hem een groot stuk chocolade gehad.

JAN. — Hoe kwam hij er aar?

KAREL. — Gekocht! Frans heeft altijd centen.

JAN. — Maar hoe?

KAREL. — Van zijn moeder..

JAN. — Dat geloof ik niet. Zijn moeder is arm... Zijn vader is dood en zijn moeder moet leuren om wat te verdienen.

KAREL. — Zoo wint ze toch geld...

JAN. — Maar niet veel. Als Krijns die centen maar niet steelt.

KAREL. — Wel neen! Ge zegt, dat Frans laf is. O, hij durft alles. Eergisteren kroop hij over het schut-sel van de statie, en hij kwam met een kistje terug. Hij had het daar gevonden.

JAN. — En wat zat er in?

KAREL. — Ik weet het niet. Hij ging er seffens mee weg. Maar in de statie durven gaan, waar zooveel mannen zijn!

JAN. — Karel wat zijt ge toch onnoozel. Begrijpt ge dan niet, dat Frans dat kistje in een wagon ging stelen.

KAREL. — Denkt ge?

JAN. — Ik geloof het zeker. Karel, waarom hebt ge me nooit gezegd dat ge kamaraad waart met Krijns?

KAREL. — Dat weet ik niet.

JAN. — Ge durfde niet goed.. Ik hoorde het van Emiel. En ik verschoot er van. En nu verschiert ik nog meer. Frans Krijns zou u leeren stelen. O, Karel, als moeder dat moest weten! En moeder ziet het van uit den Hemel... Ge weet, wat we beloofd hebben, toen moeder ons naar haar bed riep. We schreiden zoo...

(Karel kijkt nu zeer ernstig).

KAREL. — Dat we altijd braaf zouden zijn.

JAN. — Ja. Maar Frans Krijns zou u slecht maken. Bijna niemand wil hem nog tot maat... En nu trekt hij u mee... Doe het niet meer!

KAREL. — Zou ik niet gemogen hebben van moeder?

JAN. — Neen!

KAREL. — Ja, ik denk toch ook, dat hij die centen

steelt. Zijn moeder is arm.. Ik ga niet meer met hem mee.

JAN. — Nooit meer, hé, met hem...

KAREL. — Gaan we nog niet eten? Ik heb zoo'n honger.

JAN. — Ge moet wachten tot vader thuis komt. Zeg ik mag in September leerjongen worden bij baas Dewilde, in de nieuwe garage.

KAREL. — Voor de auto's?

JAN. — Ja.. Baas Dewilde is het hier aan vader komen zeggen.

KAREL. En zult ge auto's leeren maken?

JAN. — Herstellen, en misschien wel nieuwe maken ook.

KAREL. — Ge zijt zeker blij?

JAN. O, ja.

KAREL. — Ik kom er ook hoor! als ik van school mag... Maar ik zou toch nog liever boer worden.

JAN. — Ge zult dan kiezen.

KAREL. — Ja... O, ik heb zoo'n grooten honger! Toe, snijd eens een boterham...

JAN. — Vader zal seffens hier zijn. Ha, waart ge op tijd thuis geweest, we zouden al aan tafel zitten. Vader wilde op u wachten en nu moet gij het op hem doen. Dat zou tenminste beleefd zijn.

KAREL. — Ja, maar toch heb ik grooten honger.

(Emiel Vandurme komt binnen gestormd).

EMIEL. — Zeg Jan, een politieagent neemt Frans Krijns mee!

Een paar menschen kijken Krijns na.

JAN. — Waarom?

(Karel kijkt zeer verschrikt).

EMIEL. — Ze zeggen, dat Frans gestolen heeft. De agent loerde op hem... Hij stond aan Krijns' huis te wachten tot Frans kwam.

(Karel begint te weenen).

EMIEL. — Waarom schreit ge, Karel?

JAN. — Wat is er Karel?

KAREL. — Ik ben toch zoo benauwd.

EMIEL. — Omdat ge vriend was met Frans Krijns?

KAREL. — Ja.. O, Jan, steek me weg.. Die agent zal misschien om mij ook komen.

EMIEL. — Wel neen! Frans deed dat kwaad, als hij alleen was. Ge moet niet benauwd zijn. Ik ga nog eens zien!

(Emiel loopt heen).

KAREL. — Ik ben toch zoo benauwd.

JAN. Karel, zeg me de waarheid! Hebt ge al eens met Frans wezen stelen?

KAREL. — Neen.... neen... Alleen van avond in dien boomgaard. Anders nooit.

JAN. Dat is zeker waar?

KAREL. — Ja! Maar de boer is misschien naar den agent gegaan.. O, ik ga op zolder kruipen!

JAN. — Neen, neen, Frans Krijns wordt niet opgezocht voor de kersen.. De agent stond immers al een tijd aan Krijns' huis te wachten. 't Moet dus voor iets anders zijn.

KAREL. — Misschien dat kistje uit de statie... Maar ik ben niet mee geweest over het schutsel. En ik weet niet, waar er in dat kistje zat..

JAN. — Gij moet niet benauwd zijn. De agent zal hier niet komen..

(Jan kijkt aan de deur. Karel blijft binnen):

JAN. — Een paar menschen kijken Krijns na. Het is stil rond ons huis. Maar vader komt af.

KAREL. — O, gelukkig.

(Vader treed binnen... Hij ziet naar Karel en schudt het hoofd).

VADER. — Karel, ge hebt geweend? Weet ge het misschien van Frans Krijns?

KAREL. — Ja, vader.

VADER. — Dat hij door de politie meegeleid is?

KAREL. — Ja, vader...

VADER. — En ik heb gehoord dat gij met dien Krijns bevriend waart. Ge gingt met hem mee. Dat is zoo, niet waar?

KAREL. — Ja, vader...

JAN. — Maar vader, Karel heeft mij al gezegd, dat hij het nooit meer zou doen.

Vader gaat zitten en wenkt Karel te komen. Karel staat vóór hem).

VADER. — Karel, vroeger verteldet ge me altijd van uw spel en uw wandelingen buiten. In den laatsten tijd deedt ge dat niet meer... Nu begrijp ik waarom. Ge durfde niet, hé?

KAREL. — Neen, vader...

VADER. — En waarom durfde ge niet?

KAREL. — Omdat ik met Krijns weg ging.

VADER. — Juist. Ge wist dat Frans geen goede vriend was. Toen ik daar straks naar den schoenmaker wilde gaan, riep een politieofficier me. Hij zei, dat een agent gereed stond om Krijns mee te leiden. Krijns heeft al dikwijls gestolen. Hij haalde geld uit de lade van sommige winkels. Ook heeft hij nu en dan ook wat weg genomen uit de statie. Frans Krijns moet naar het rijksopvoedingsgesticht. Maar wat schrok ik, toen de politieofficier me vroeg, of ik wist, dat gij met Krijns mee liept. De officier waarschuwde me. Hij wist, dat ik u het goede leerde... En dat moeder het ook altijd gedaan had... En ik heb gezegd, dat ik voortaan beter op u zal letten. Ik was toch erg beschaamd, Karel.

KAREL. — O, vader, ik heb er zoo'n spijt van

JAN. — Vader, Karel wist niet, dat Frans zoo stal...

VADER. — Maar hij wist toch, dat hij niet met zulk een jongen mocht mee gaan... Karel, hebt gij Frans zien stelen? Denk aan moeder en zeg de waarheid...

KAREL. — Ja, vader... eens in de statie... maar hij zei, dat hij een kistje gevonden had... En... en... vanavond ging ik met hem in een boomgaard om kersen... Maar ik heb er zoo'n spijt van...

VADER. — Dus nam Frans u al mee om te stelen! En hebt ge toen niet aan moeder gedacht?

KAREL. — Neen, vader...

VADER. — Begint ge dan uw goede moeder al te vergeten? O, ik dank God, dat we het bijtijds weten.

Ge waart al op den slechten weg. Denk eens, dat een agent ook u was komen halen... Karel hoeveel kersen hebt ge weggenomen?

KAREL. — Een stuk of tien...

VADER. — Waar woont die boer?

KAREL. — Aan den Hoogen Weg...

VADER. — O, daar! Dan gaan we er straks heen. Ge zult de kersen betalen en den boer vergiffenis vragen

KAREL. — Ja, vader...

VADER. — Ik wil gelooven, dat ge niet goed nagedacht hebt. Maar ge zijt achteruit gegaan... Ik ben zeker, dat uw meester ook ontevreden is. Wie met zulk een jongen bevriend is let niet goed meer op in school... O, dat doet me veel verdriet.. Karel, ge zult nu een heelen tijd niet meer op straat spelen. Eerst moet ik weten, of ik u weer vertrouwen kan... Als ge lust voelt voor het kwaad, denk dan aan moeder in den Hemel... Ik ben zeker, dat ge dan van 't kwaad schrikt... God bemint geen stoute kinderen... Karel zult ge veel aan moeder denken?

KAREL. — Ja, vader...

VADER. — En 's avonds als ge uw avondgebed leest, vraag u dan af, of de dag goed geweest is. O, dat mijn kinderen brave mannen mogen worden met een eerlijk hart. Dat was ook moeders' wensch. Karel, geef er me de hand op

(Karel geeft vader de hand. Vader wenkt Jan, en neemt hem ook bij de hand)

VADER — Moeder ziet uit den Hemel op ons neer... laten we elkaar altijd beminnen. Ge moet nooit geheimen hebben voor vader.... Denk aan moeders wijze, Christelijke lessen. En God zal u zegenen.

GORDIJN

DRIE LUIE MANNETJES.

Er waren eens drie heel kleine grappige kereltjes: Flip Flap en Flop genaamd. Zij waren vreeselijk lui, veel te lui om te werken en hadden geen geld voldoende om in een behoorlijk huisje te wonen, in heldere bedjes te slapen en voedzame spijsen te eten. Op een dag vonden zij echter een grooten ouden schoen, die leek hun een heel aardig bootje. Zij lieten hem te water, stapten aan boord en lieten zich drijven over rivieren en zeeën.

Flip had en zakje oude rijst meegenomen, Flop een rol harde scheepsbeschuit, en Flap een flesch zure melk. Nadat zij echter eenige dagen hadden gevaren en zich midden op de wijde zee bevonden, kwamen zij tot de droeve ontdekking, dat er geen rijst meer was in den zak, geen beschuit in het pak en geen melk meer in de flesch.

— Wij zullen wat visch moeten vangen! zei Flip zuchtend

Heel langzaam haalde Flap een hengel voor den dag. Maar na een uur had hij nog niets gevangen: geen haring, zelfs geen sardientje en alle drie hadden zij toch zoo'n honger.

— Ik zal eens kijken, of ik ook een of andere visch kan ontdekken, desnoods een walvisch, zei Flop. Hij nam zijn zeekijker en speurde het wijde watervlak af.

Maar helaas geen enkele walvisch kwam in het zicht. En toch was er een in de buurt: Mevrouw Wally Walvisch, maar zij bleef onder water en proestte van he-lachen.

Mevrouw Wally had dien dag juist een groot visschenfeest gegeven waarop alle visschen uit dat deel der zee genoodigd waren en dat was de reden, dat Flap niets aan den haak had kunnen slaan

—Dat komt hun toe, zei Wally bij zichzelf, waarom probeeren zij ook altijd het visschenvolk te vangen en op te eten. Zij verdienen een hard lesje die lui-aards... En Wally zwom voorzichtig tot vlak onder den schoen en spoot een mooie walvisschenfontein van water omhoog.

Het schoeneschuitje met zijn luie en hongerige bemanning vloog meters de lucht in, en toen het weer daalde, bleek het te zijn neergekomen aan de kust van een totaal onbekend en onbewoond klein eilandje midden in de zee. De drie mannetjes, die wonder boven wonder, ongedeerd bleken te zijn, werden door den honger nu wel gedwongen naar voedsel om te zien.

Zij moesten in boomen klimmen om vruchten te bemachtigen, het strand afzoeken om mosselen te vinden, en in den grond graven naar voedzame knollen

en wortels. Ook moesten zij een huisje bouwen, want de schoen was met den vloed weggedreven.

En zoo gebeurde het, dat de drie luie mannetjes nog drie ijverige mannetjes werden, dank zij Wally Walvisch, — maar dat laatste hebben ze nooit geweten!

WAAROM DE SPECHT LACHT !

Een Specht — zooals ge weet een bouwmeester eerste klas! — was eens bezig te kloppen en te zagen in de takken van een boom, die aan een vijver stond en hoorde, al tikkend, het volgend gesprek:

— Is mijn weerspiegeling niet prachtig? vroeg een sierlijke, blanke zwaan, die op den vijver zwom aan een schoonen pauw op de oever. Ik kan er niet aan doen, ik moet telkens omlaag kijken in het water en me zelf bewonderen.

— Hum.., antwoordde de pauw, het is wel een aardig gezicht, maar natuurlijk niet half zoo mooi als mijn staart.

Pronkend spreidde hij den veelkleurigen waaier zijner staartveeren uit en zag den zwaan triomfantelijk aan.

— Ik spreek niet over onze staarten, ik spreek over mijn weerspiegeling! hernam de zwaan, ongeduldig. De Mijne is wit, terwijl uw schaduw zwart is.

— Onzin! schreeuwde de pauw, die boos werd. Als ik op den vijver zwom zou mijn weerspiegeling in het water duizendmaal mooier zijn dan de uwe nu is, en als gij hier op den oever stond, was uw schaduw even zwart als de mijne.

— Niet waar, beet de zwaan ook woedend, terug. Wie heeft er nu ooit van gehoord, dat een witte vogel een zwarte schaduw zou hebben.

De Specht, hoog in den boom, kon zich niet houden van het lachen en proestte het uit. Hij boog zich wat voorover en riep naar omlaag:

— Waarom maakt gij ruzie? Verwissel liever eens van plaats, dan kunnen we dadelijk zien wie de mooiste van beide is. Ik wil wel voor beoordeelaar spelen, hoor!

Dat vonden èn de pauw èn de zwaan goed.

Ze stonden elkaar dus hun plaatsjes af en nu kunt ge wel nagaan wat volgde.

De zwaan, op den oever gekrabbeld, — waar hij er lang zoo sierlijk niet uitzag als op den waterspiegel, rolde onderste boven van nijd, toen hij ontdekte, dat zijn schaduw in het zonnelicht inderdaad pikzwart was.

En de pauw begon, nauwelijks had zij één poot in den vijver gezet, luidkeels om hulp te roepen. Want het water was erg nat en hij kon niet zwemmen.

— Red me, red me! schreeuwde hij schrill, of ik verdrink. Mijn prachtige staart is al druipnat en trekt me omlaag

Gelukkig hoorde de tuinman alle jammerklachten en kwam toegesneld. Hij bevrijdde den pauw en zette hem op den oever, terwijl hij de zwaan in den vijver liet zwemmen.

De Specht inmiddels hield zijn buik vast van het lachen. En eindelijk zei hij:

— Weet ge wat ge zijt? Twee domme, ijdele leeghoofden. Goeden morgen.

Daarmee ging hij verder aan zijn arbeid.

Maar hij kon — tot vandaag den dag toe — de malle geschiedenis niet vergeten, en als ge hem of een van zijn broers ooit ontmoet, dan zult ge hem wel eens hooren lachen. Dat is nog altijd om die twee ijdele dommooren!

EEN KWAKZALVER.

Bij een tandmeester te Rotterdam kwam op zekeren ochtend een man binnen met alle kenteekens van hevige kiespijn. De tandmeester wist den man geen beteren raad te geven dan den wormstekigen tand uit den mond te trekken. De patient vond dit goed, vooral omdat hij, volgens zijn zeggen, reeds meer dan vier en twintig uren lang de ondragelijkste pijnen had uitgestaan. De dokter verzocht de man, in den daarvoor bestemden stoel plaats te nemen. (hebt gij ook al eens op zoo'n stoel gezeten? dan weet gij er alles van!

Maar wat de dokter vreemd vond: onder het spreken en ook nadat hij reeds was gaan zitten, hield de man voortdurend een taschje in de hand. Sedert hij binnengekomen was, had dat taschje zijn hand nog niet verlaten.

Maar... door den pijnlijken ruk aan den tand en den daardoor veroorzaakten schrik, viel het bedoelde taschje eensklaps uit de hand van den spartelenden tandpijnlijder. Door den schok van den val ging het taschje open en rolden er een menigte kleine fleschjes

over den grond. Bij navraag en onderzoek bleek de inhoud te bestaan uit... een tandpijnmiddel, een echt kwakzalvermiddel, dat diezelfde patient den eigen morgen op de markt met veel bijval verkocht had.

Zooals wel van zelf spreekt, kon de tandmeester natuurlijk niet nalaten te vragen, of hij zelf niet eens de proef met zijn zoogenaamd voor alle gevallen helpend kiespijnmiddel genomen had. En wat zei de patient? Met het gezicht dat de grootste verontwaardiging teekende, gaf hij ten antwoord

—'Denkt ge dan, dat ik een ezel ben?!

Dus, zijn ondeugdelijk smeerseltje was goed genoeg om er de menschen mee te bedriegen. Maar toen de rood bij hem zelf aan den man kwam, moest hij er niets van hebben